Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҥуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөҥүөк ороҥуоннааҕы комитетын уонна
үлэһиттэр депутаттарын ороҥуоннааҕы советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и
районного совета депутатов трудящихся

Тахсара 3-с сыла.
№ 12 (270)
Олунньу
12
күнэ
1957 сыл.
Оптуорунньук
Сыаната 10 харчы

Бары быыбардааччылар быыбарга 100 бырыһыан кытталларын итиэннэ кандидаттар иһин куоластарын биэрэллэрин толору хааччыйар иннитгэн, кандидаттар иһин агитацияны киэҥ далааһыннаахтык тэнитиэҕиҥ!

Кандидаттар иһин агитацияны киэҥник тэнитиэххэ

Олохтоох Советтар быыбардарын күнэ улам чугаһаан иһэр. Бу кэрэ бэлиэ күнү производственнай бэлэхтэрдээх көрсөр иһин ыытыллар агитационнай-маассабай үлэ улам тэнийэн эрэр.

Бу күннэргэ ороҥуоннааҕы уонна нэһилиэктэрдээҕи Советтар депутаттарыгар кандидаттары туруоруу бүттэ. Ол курдук ороҥуоннай Советка—25, нэһилиэктэр Советтарыгар—45 киһи кандидаттарынан туруорулуннулар, кандидаттарынан норуот интэриэһин үрдүктүк тутар, партия дьыалатыгар бэриниилээх ороҥуон колхозтаахтарын уонна интеллигенциятын бастыҥ представителлэрэ туруорулуннулар.

Үлэһиттэр депутаттарын ороҥуоннааҕы Советыгар биллиилээх табаһыттар тт. С. Константинов, Г. Васильев уонна А. Николаев, «Победа» колхоз эдэр ыанньыксыта М. Семенова, «Коммунизм» колхозтааҕы хара саһылы нитэр ферма үлэһитэ М. Христофорова итиэннэ өҕө садын сэбиэдиссэйэ Л. Лапина, врач Л. Громова, 2 №-дээх Кыһыл чуум сэбиэдиссэйэ М. Григорьева о. д. а. кандидатынан бирэ санаанан регистрацияланнылар. Бу туруоруллубут кандидаттар коммунистар уонна партията суохтар тулхадыйбат блоктарын бирэ суол холобурунан буоллаллар.

Биһиги тирээн турар боччумнаах сорукпутунан бу күннэргэ кандидаттар иһин агитацияны киэҥник тэнитии буолар. Бу үлэни туох ханнык иннинэ итэҕэллээх дьоннор салайан уонна тэрийэн ыыталлара эрэйиллэр. Кинилэр депутатка кандидаттар олохторун-үлэлэрин агитатордарынан нэһилиэнньэҕэ киэҥник билиһиннэрии уонна кандидаттар быыбардааччыларын кытары көрсүһүүлэрин тэрийсиэх тустаахтар.

Кандидаттар иһин ыытыллар агитацияны киэҥник тэнитиинэн сибээстээн бары маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр агитатордар үлэлэрин салайыыны уонна хонтуруоллааһыны болҕомто киинигэр ылаллара наадалаах.

Ааспыт өттүгэр сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр (райпо, райсвязь) агитатордар үлэлэрин ситэтэ суохтук салайбыттара. Ол түмүгэр кинилэр агитатордара тт. Е. Демержиян, Ф. Наумова, Р. Бойтунов о.д.а. бэйэлэрин быыбардааччыларыгар баара суоҕа 1-2 эрэ төгүл сылдьыталаатылар.

Ороҥуон киниинээҕи үгүс агитатордар ыытыллар семинардарга кэлбэттэр. Холобур, соторутааҕыта ыытыллыбыт семинарга райпо коллективыттан бирэ даҕаны агитатор сылдьыбатаҕа түбэспиччэ буолбатах. Оттон сорох тэрилтэ салайааччылара (госбанк — Литвинов) бэйэлэрин үлэһиттэрэ семинарга сылдьалларын араастаан хаччахтыыр курдук толоос быһыыны таһааралар. Итинник уонна маныаха маарынныыр атын да алҕастар инникитин бүтэһиктээхтик туоратыллыах тустаахтар.

Бары быыбардааччылар быыбарга 100 бырыһыан кытталларын итиэннэ кандидаттар иһин куоластарын биэрэллэрин толору хааччыйар иннитгэн кандидаттар иһин агитацияны киэҥ далааһыннаахтык тэнитиэҕиҥ!

—о—

Таисия Васильевна Николаева

Таисия Васильевна Николаева 1910 сыллаахха биһиги ороҥуонтан Харыйалаах бөһүөлэгэр төрөөбүтэ. Колхоз бастаан тэриллиитигэр чилиэнинэн киирбитэ. Кини онтон ылата колхозтаах производствоҕа активнайдык кыттан үлэлээн, колхозтаах дьахталлартан бастыҥнар кэккэлэригэр киристэ.

Таб. Николаева Т. В саһыҥны кэмҥэ колхозка араас үлэҕэ үлэлиир, оттон кыһынын бирэ эпиэттээх учаастакка—таһаҕас тардыытыгар сылдьар. Бастыҥ производственник бэдэрээккэ үлэлиир табаларын сүтэрбэккэ-өлөрбөккө үчүгэйдик тутар, онон таһаҕаны таһыыга олохтонуллубут графигы тутуһууну ситиһэр.

«Коммунизм» колхоз колхозтаахтара уонсай мунньахтарынан Таисия Васильевна Николаеваны Өлөҥөк ороҥуонун Советыгар депутатка кандидатынан туруорбутун, 9 №-дээх Сиэҥкэтээҕи быыбардыыр уокурук комиссията регистрациялаата.

Колхоз бастыҥ бэдэрээччитэ Таисия Васильевна Николаева быыбардааччылар эмтэбэллэрин толоруута күүһүн харыстыа суоҕа.

М. Семенова.

Ыччат фестивалын көрсө

ЭДЭР СААС БЫРААҺЫННЬЫГА

Олунньу 2 күнэ. Ити күн ороҥуон киниинээҕи Культура дьиэтэ киһини сэргэҕэлэтэр гына киэргэтиллибит. Ордук эдэр ыччаттары кыайыылаах-хотуулаах күргүөмнээх үлэҕэ, олохчо үөрүүлээх буолууга ыҥырар плакаттар, лозуннар элбээбиттэр.

Сцена түгэҕэр знамялар ортолоругар В. И. Ленин улахан портрета оҥоһуллубут, ол үрдүнэн «Эйэ уонна доҕордоһуу» диэн ыҥырыы көстүүлээхтик суруллубут.

Лоп курдук киэһээ 7 часка Культура дьиэтин саалатыгар бөһүөлэк олохтоохторо—рабочайдар, сулууспалаахтар уонна «Коммунизм» колхозтан кэлбит колхозтаахтар муҥнуннулар.

Комсомол райкомун секретара таб. Т. С. Петрова «Эдэр ыччат ороҥуоннааҕы бастакы фестивалын маҥнайгы туһугун саҕаланыытыгар анаммыт үөрүүлээх митини аһары көҥүллээҥ!» — диэн этэрин кытта имдьим турбут саала иһэ дохсун ытыс таһыныытынан ньиргийэр.

Ороҥуоннааҕы ыччат фестивалын былааҕын фестиваль кыттыылааҕа К. Атласов көтөҕөр. Былаах көтөҕүллүүтүн кытта сэргэ Советскай Союз государственнай гимнин өрө көтөҕүллүүлээх музыката ньиргийэр. Митингэ ыччат фестивалын маҥнайгы туһугун эҕэрдэлээн хас да киһи тыл эттилэр.

Ити курдук ороҥуон киниигэр ыччат фестивалын маҥнайгы туһугар саҕаланна. Уус-уран самодеятельность концерын ороҥуоннга бастакынан көрдөрүү райпо, райсвязь тэрилтэлэрин холбоһуктаах коллективыгар тиксэр. Концерт кыттыылаахтарын ортотугар бастыҥ продавец М. Яковлева, метеорологтар Э. Шапошникова, Л. Галли, Связистар Ю. Платов, К. Атласов онтон да атыттар бааллар.

Концерт Никифоров мелодиятыгар «Эйэ дьол иһин» диэн хору толоруунан саҕаланар. Хор түргэн тэтиминэн үрдүк чувствоолаахтык толоруллар. Итиннэ салгыы концерт киэҥ программата ыытыллар. Көрөөччүлэри ордук Ю. Платов (салайааччы), Е. Котов, Е. Суворов, К. Атласов уонна И. Ларионов струннай инструменнарга вальсы уонна народнай ырыалары толорторбоҕуннара биһиэрэттэ.

Райпо солбуйар председателэ П. Герасимов «Колхозтаах уол ырыатын», «Саха саргытын» толоруутун мустубут дьон астына иһиттилэр. Маны сэргэ У. Пестрякова «Үүнүү колхоз кылаабын», Р. Павлова «Юбилей ырыата», диэн, К. Атласов «Дьаанты үҥуор» диэн ырыалары толоруулара көрөөччүлэринэн биһирэннилэр.

Концерга активнайдык кыттааччылар: Э. Шапошникова уонна А. Захарова украинскай үҥкүүнү имигэстик, сатабыллаахтык толордулар. Э. Шапошникова уонна Л. Галли «Кыра Мария ырыата», «Кыра Москвичка» диэн ырыалары көрүдьүөстээхтик ыллаатылар. Маны сэргэ концерт программатыгар киллэриллибит нүөмэрдэртэн үгүстэрэ куһаҕана суохтук толорулуннулар.

Коллектив бирэ суол сүрүн ситиһиитинэн урут хаһан да ооньууга кыттыбатах дьону кытыннарыыта, программаҕа балачча толорууну киллэриитэ буолар.

Ол эрээри концеры ыытыыга баар итэҕэстэри ыйыахха наада. Бастатан уус-уран коллективка дьиссиплиинэ, тэриллии мөлтөх. Холобура, митинг бүппүтүн кэннэ концерт олус хойутаан саҕаламмыта. Программа эрдэттэн чочуллан бэлэмнэммэтэҕин түмүгэр нүөмэрдэр бэрээдэгэ суох толоруллубуттара, ити түмүгэр толоруу икки ардыгар олус үһүн тохтобуллар таһаарыллыбыттара. Концерт хаачыстыбатын бирэ суол мөлтөтөөччүнэн үгүс толороччулар ырыалар текстарын көрөн туран ыллааһыннара буолар. Текстаах ыллыы үөрэнэн хааланнар сорох толороччулар ыллыы туран тылларын умнуталыыллар.

Фестиваль бастакы туһугун аан маҥнайгынан саҕалаабыт коллектив ити үөһэ этиллибит итэҕэстэри туоратан, иккис туһугга өссө үчүгэй түмүктэри ситиһэригэр толору кыахтар бааллар.

П. Назаров,
Уус-уран толорууга жюри чилиэнэ.

* *

Сталинградскайдааҕы гидростройга

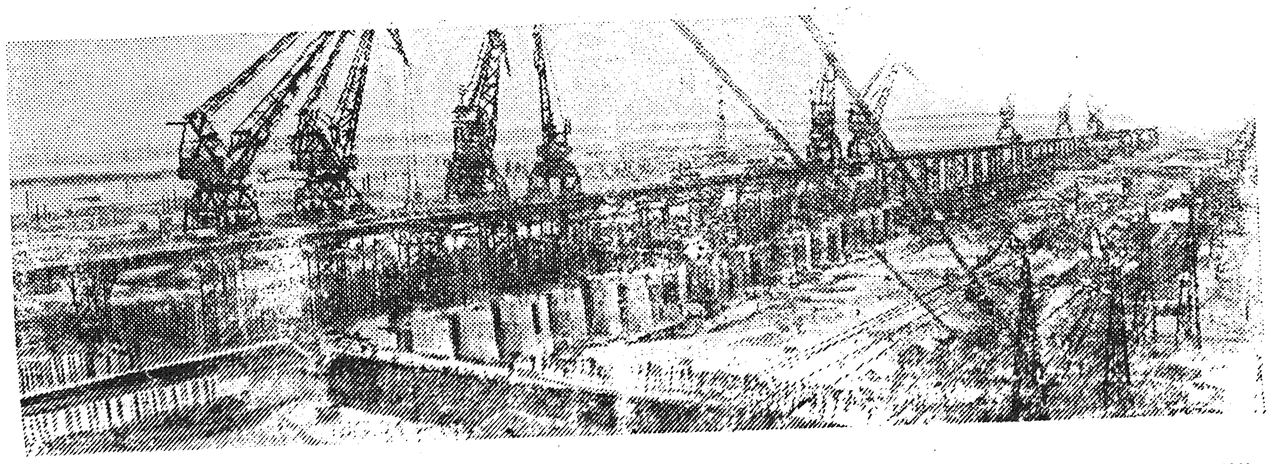

Сталинградскай уобалас. Волга өрүс биэрэгин икки өттүгэр уонуннан километрга Сталинградгидростроймын площадкатын тутуу тэнийэн сылдьар. 1956 сылахсыныы 15 күнүгэр тутуу үлэтин сыллааҕы былаана толоруллубута. 1957 сыллаа үлэ объегын биллэрдик улаатыннарыы-коруллэр. Бетону ууруу уонна арматураны монтажтааһын икки тоҥулуҥэн улаатыннарыллыаҕа. Гидростанциялары уонна шлюзтары тутуу киэҥник тэнитиллиҥ.

СНИМОККА: Сталинградскай ГЭС котлованын панорамата. Хаһас диэки ка натыгар ыйаныллар суол.

А. Макленов фотота.

ССТА фотохрониката.

Депутатка кандидаттар

3 №-дээх СЫРЫКТААҒЫ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУК

Васильев Игнатий Прокопьевич

Табаарыс Васильев Игнатий Прокопьевич 1926 сыллаахха Бүлүү оройуонугар Тылгыны нэһилиэгэр дьаданы бааһынай кэргэниттэн төрөөбүтэ. Кини кыра сааһыгар бастаан аҕата, оттон кэлин ийэтэ өлөннөр оҕо саас күчүмэҕэй суолларын көрсүбүтэ, ол курдук кыратыгар тулаайах хаалан баран ыал устун үлэлээн айаҕын иттиннэргэ уонна үөрэнэргэ күһэллибитэ.

Игнатий Прокопьевич 1938 сыллаахха Тылгыны начаалынай оскуолатын, оттон 1941 сыллаахха Бүлүү ситэтэ суох орто оскуолатын үөрэнэн бүтэрбитэ. Таб. Васильев итиннэн салгыы 1944 сыллаахха Бүлүү педагогическай училищетын иккис курсун үөрэнэн бүтэрбитин кэнтэ Советскай Армия кэккэтигэр ыытыллан илии барбыта.

Игнатий Прокопьевич 1945 сыллаахха сэриилэһэр армия кэккэтигэр сержанынан сылдьан империалистическай Японияны урусхаллааһынга кыттыыны ылбыта. Таб. Васильев ССРС Верховнай Советын Президиумун Ыйааҕынан Советскай армия кэккэтигэр эҥкилэ суох сулууспалааһын туйгун холобурун көрдөрбүтүн иһин «1941-45 сс. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ Германияны уонна Японияны кыайыы иһин» уонна «Советскай армия уонна флот XXX сыла» диэн медалларынан наҕараадаламмыта

И. П. Васильев 1950 сыллаахха Советскай армия кэккэтиттэн демобилизацияланан баран, 1950-51 сс. төрөөбүт оройуонугар кэлэн детдомга интээччиэн үлэлээбитэ. Бу бириэмэҕэ кини Киин статистическай управления оройуоннааҕы инспектуратын старшай статистигынан үлэлии сылдьан киэһээҥги оскуола онус кылааһыгар үөрэнэн билиитин үрдэтиэр.

Игнатий Прокопьевич 1951 сыллаахха балтараа ыйдаах курсу бүтэрэн баран биһиги оройуоммутугар кэлэн Киин статистическай управления оройуоннай инспекторынан үлэлии сылдьар.

Кыһамныылаах сэмэй табаарыс бу үлэҕэ бэйэтин үүнэн иһэр дьоҕурдаах үлэһитинэн көрдөрөн нэһилиэннэ ытыктабылынан туһанар буолла.

Таб. Васильев И. П. 1955 сылтан Советскай Союз Коммунистическай партиятын членэ, общественнай үлэҕэ активнайдык кыттар, ССКП райкомун ревизионнай комиссиятын членэ.

Таб. Васильев И. П. үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын быыбарыгар депутатка кандидатынан 8 №-дээх Сырыктааҕы быыбардыыр уокурукка государственнай учреждениелар үлэһиттэрин профсоюһун уопсай мунньаҕынан туруоруллан регистрацияланна.

Игнатий Прокопьевич Васильев биһиги итэҕэлбитин чиэстээхтик толоруо, маныаха туох баар күүһүн харыстаабакка үлэлиэ диэн толору эрэниэхсөп. Онон депутатка кандидата таб. Васильев И. П. иһин бэйэбит куоласпытын бар бинр киһи курдук биэриэҕин

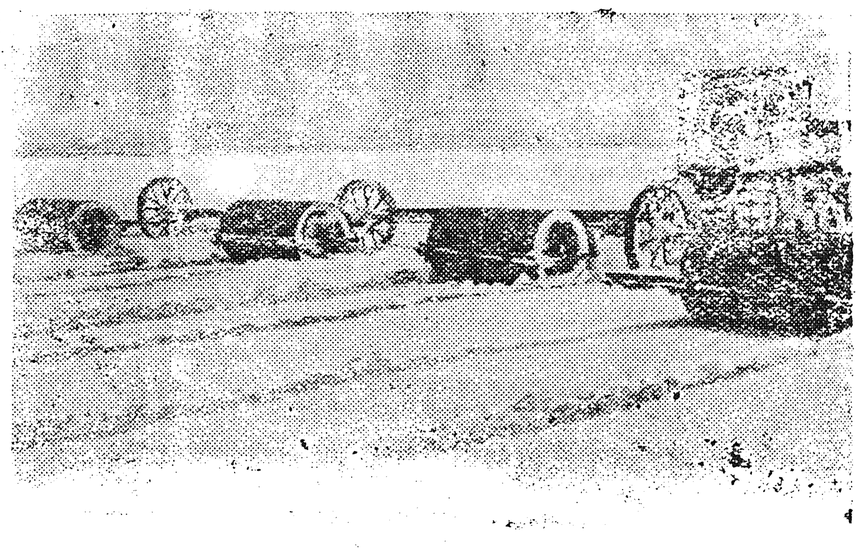

Актюбинскай уэбалас. Новороссийскай МТС механизатордара «Искра», Хрущев аатынан онтон да атын колхозтар бааһыналарыгар хаар тахтотууну ыыталлар. Кинилэр хаары көтуоктаталлар. Биллиэ хаар көтуоктаныллан тыалынан хасганыллыбат, онон саас ноҕоҕа сиик өр туруута ситиһиллиэҕэ.

СНИМОККА: Новороссийскай МТС механизатордара «Искра» колхоз бааһынатыгар хаары көтуоктуллар.

Дьаҥарачын фото. ССТА фотохрониката.

20 №-ДЭЭХ КУОНААҺКАТААҒЫ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУК

Семенова Мария Прокопьевна

Табаарыс Семенова Мария Прокопьевна 1935 сыллаахха Саха АССР Өлөнүөк оройуонугар Сухаана нэһилиэгэр колхозтаах кэргэнигэ төрөөбүтэ. Кини бэрт кыратыгар төрөөбүттэрэ өлөннөр тулаайах хаалан, аймахтарыгар иитиллибитэ.

Таб. Семенова Сухаана начаалынай оскуолатын үөрэнэн бүтэрэн баран. Өлөнүөк орто оскуолатын алтыс кылааһын бүтэрбитэ. Ол кэнниттэн 1954 сыллаахтан «Победа» колхозка ынах сүөһү фермаларыгар үлэлээбитэ.

Сэмэй, толоруулаах эдэр колхозтаах Мария Прокопьевна Семенова сыһыарыллыбыт үлэтигэр хара маҥан ийгэ күннэртэн үтүө суобастаахтык сыһыанаспыта. Республика бастыҥ сүөсүһүттэрин үүтү, төрүөбүлүлыыга оныттарын хаһыаттартан сиһилии үөрэнэн, сүөһүнү иитиигэ, көрүүгэ хараҥыыга, кини иитэн бородуукуйаны ылыыга туох баар сатабылын уонна кыһамныытын уурбута.

Эдэр ыанньыксыт бастакы күннэргэ үлэтигэр күчүмэҕэйдэри көрсүбүтэ. Ол да буоллар итиитэн чаҕыйбатаҕа, хата дьиниэрэн үлэлээбитэ. Ыанньыксыт идэтин бастакы сыллара үчүгэй түмүктэри биэрдилэр.

Мария Прокопьевна аастыт 1956 сыллаахха ньирэйдэри илиинэн аһатыыга бастыҥ ньымыны тутуна уонна итиннэхэ күһаҕана суох түмүктэри ситистэ. Киниэхэ сыһыарыллыбыт ынахтарыттан ньирэйдэрин бука барытын тыынаахтыы иитэ итиннэ 1955 сыллааҕар 1956 сылга хас биирдии ынаҕыттан 67-лии килограмм үүтү ордук ыата.

Таб. Семенова М. П. 1955 сылтан ЫБСЛКС чилиэнэ, бэйэтин политическай билиитин үрдэтиигэ ахсаабакка үлэлиир.

«Победа» колхоз колхозтаахтарын уопсай мунньаҕынан чулуу ыанньыксыт таб. Семенова Мария Прокопьевна райсовет быыбарыгар 20 №-дээх Куонаапкатааҕы уокурукка депутатка кандидатынан туруоруллан регистрацияланна.

20 №-дээх быыбардыыр уокурук быыбардааччылара! 1957 сыл кулун тутар 3 күнүгэр — быыбар күнүгэр коммунистар уонна партийата суохтар тулхадыйбат блокларын кандидата — комсомолка ыанньыксыт Мария Прокопьевна Семенова иһин куоласпытын бинр киһи курдук биэриэҕиҥ!

8 №-ДЭЭХ СИЛИГИРДЭЭҢИ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУК

Христофорова Мария Ивановна

Табаарыс Христофорова Мария Ивановна Саха АССР Өлөнүөк оройуонугар Харыйалаах бөһүөлэгэр 1920 сыллаахха дьаданы кэргэнтэн төрөөбүтэ.

Мария Ивановна колхозка чилиэннинэн киириэҕиттэн ылата колхоһунай производствоҕа активнайдык кыттан үлэлиир. Кини ханнык баҕарар үлэҕэ куруутун көрдөрүүлээх түмүгү ситиһэр.

Колхоз правленнета 1955 сыллаахха таб. М. И. Христофорованы саһыл иитэр фермаҕа поварынан анаабыта. Кини үлэлиэҕиттэн ылата фермаҕа аһы астааһын хаачыстыбата биллэрдик туһаарылынна.

Саһылларга аһылыктарын рационунан сөптөөхтүк биэрингэ повар таб. Христофорова улахан болҕомтотун уурар. Кинилэр түүлэрэ-өгиөрө туһсууларыгар аһы астааччы биллэр миэстэни ылар. Кини саһыллар сантарыллар уонна төрүүр кэмиэригэр аһылык рационун үөрэх этиитинэн уларытыыга үгүскэ үөрэннэ.

Күнду кылааннаах түүлээхтэр ардыгар аппетита суох буоллахтарына тугу эбии аһатыаҕы ферма сэбиэдиссэйин кытта сүбэлэһэн наадалаах дьаһаллары олохтоһуҥнга көмөлөһөр. Поварь таб. М. И. Христофорова сатабыллаах үлэтинэн «Коммунизм» колхоз саһылы иитээччиларэ сылтан-сыл ахсын бэртээхэй түмүктэри ситиһэллэр.

Таб. М. И. Христофорова ааспыт сылга кыһамныылаахтык үлэлээн колхоһуттан 590 үлэ күнүн аҕыста. Кини аатынан колхозтаахтар киэн тутталлар.

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советыгар быыбарга «Коммунизм» колхоз колхозтаахтарын уопсай мунньаҕынан 8 №-дээх Силигирдээҥи быыбардыыр уокурукка депутатка кандидатынан таб. Христофорова М. И. туруоруллубутун, уокуруктааҕы быыбар комиссията регистрациялаата.

8 №-дээх Силигирдээҥи быыбардыыр уокурук быыбардааччылара «Коммунизм» колхоз биир бастыҥ колхозтааҕын Мария Ивановна Христофорова иһин куоластарын үөрүүнэн биэриэхтэрэ.

Депутаттар отчуоттууллар

Сэторутааҕыта Культура оройуоннааҕы дьиэтигэр Өлөнүөк райсоветын биир сыллаах үлэтин туһунан исполком председателэ, депутат таб. П. М. Веревкин быыбардааччыларга отчуоттаата.

Кини оройуон үлэһиттэрэ ааспыт хаһаайыстыбаннай сылы түмүктээһиннэригэр Советтар тэриллэр-маассабай үлэлэригэр киэҥник тохтоон туран ситиһиилэри бэлиэтээтэ уонна итэҕэстэри ыйда.

Тыл эппит быыбардааччылар райсовет исполкомун үлэтин итэҕэстэрин сытыытык критикалаатылар итиэннэ тэриллэр үлэни тупсарыыга сыаналаах этиилэри оҥордулар.

* * *

Олунньу 7 күнүгэр оройуоннааҕы Совет депутата таб. М. И. Бястинова бэйэтин быыбардааччыларыгар депутатскай үлэтин туһунан отчуота буоллла.

Быыбардааччылар т. т. Бойтунов, Архипов депутатскай үлэҕэ таһаарыллыбыт кэккэ хаалыылары ыйдылар.

* * *

„Ээйик.“ (Биһиги корр.). Оройуоннааҕы Совет депутата таб. П. Н. Семенов «Ээйик» колхоз колхозтаахтарыгар депутатскай үлэтигэр отчуоту оҥордо.

Колхозтаахтар бэйэлэрин этиилэригэр алтыс пятилетка бастакы сылыгар колхоз тэриллтэ-хаһаайыстыба өттүнэн балачча бөҕөргөөбүтүн бэлиэтээтилэр итиэннэ Совет тэриллэр-маассабай үлэтигэр баар тулуйуллубат итэҕэстэри арыйдылар.

Тыл эппит быыбардааччылар ыйбыт итэҕэстэрин депутат сөптөөҕүнэн аахта уонна быыбардааччылар дьыалабыай сүбэни биэрбиттэригэр махтанна.

Көннөрүү

«Сардаҥа» хаһыат бу ыйдааҕы 10 №-гэр «Үлэһиттэр депутаттарын Өлөнүөк оройуоннааҕы Советын быыбарыгар оройуоннааҕы быыбар комиссиятыттан» диэн матырыйаал бастакы колонкатын аллараттан үһүс абзацка бэчээттэммит Васильев Игнатий Прокопьевичы — 1926 сыллаахха төрөөбүтү уонна 11 №-гэ, «Доҕордоһуу суруга» диэн ыстатыйа бастакы колонкатын төрдүс строкатыгар уонна иккис колонкаҕа үөһэттэн бэһис абзацка «бэһис кылаас» диэн суруллубутун **төрдүс** кылаас диэн көннөрөн аҕаргытыгар көрдөһүллэр.

Редактор М. Л. БАЙШЕВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспааннаны, аатты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 269. Оленекская районная типография. Тираж 431.